

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in oboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred p pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasni in posamični se računajo po pet-črtah: tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsak vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopolnila naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici „u Jellersitz v Ninski ulici; — v Trzinu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in za.

V dobi suhih let.

I.

To so poslanci, kam smo prišli, Gregorčiča ni več poznati — tako in še vse huje so vsklikali razumni ljudje, ko so odhajali z galerije v deželni zbornici, kamor so prihajali gledat, kako sta zastopana v tej visoki zbornici slovenska č. st. in slovensko ime proti oholim in zvitim Lahom.

Obiskovalcem so se nudili res imenitni prizori. Gregorčič in njegovi pajdaši so pazili skrbno na to, kaj hočejo gospodje Lahi; da jim takoj vstrežejo, da, Gregorčič je letal okoli ter šepetal sedaj z glavarjem sedaj z Maranijem, i. e. je le bilo treba Gregorčičeve besede, pa se je oglasil, da pomaga Lahom, ali pa je lepo molčel ter obsedel ali glasoval za nje, kakor je bilo potreba. Videlo se je, da klerikalna stranka sedi praznih rok v zbornici, prišla je sem le, da dela tlako laskemu liberalcu in najzagrizenejšemu sovražniku Slovencev, dr. Pajerju. Za naše narodne, kulturne, gospodarske potrebe, dasi se jih je nakopičilo v zadnjem času v izredni obilici, se ta katolisko-narodna stranka ni brigala skoro čisto nič — take reči ne ugajajo dr. Pajerju, zategadel so jih pustili doma, da strohne.

Razsoden poslušalec je dobil hitro utis, kako stojijo slovenski klerikalni poslanci pod tujevo peto, dobil pa je tudi utis, kako se obrči ves srd s predsedniškega mesta in od strani Lahov le proti sredini na desnici, kjer so sedeli trije napredni slovenski poslanci. Le ti so se brigali za vse, se oglasili ter niso zamudili niti ene prilike, da ne bi varovali slovenskih interesov. Radi tega so prihajali čisto v ostre konfliktne s predsednikom ter z laško stranjo, kar je klerikalni stab z Gregorčičem v prvi vrsti mazalo okoli srca, da so se gospodje veselja topili ter bili hvaležni Pajerju, kadar je hreščal na katerega iz sredine, ali če je kričal dr. Marani ali se petelinil dr. Verzeznassi nad katerim našim naprednim poslancem.

Težavno stališče so imeli, ali častno so vstajali na tem mestu, dasi okoli njih, pred njimi in na predsedniškem mestu sami ljuti sovražniki!

Če bi ne bilo teh treh naprednih poslancev v zbornici, joj, potem pa bi bil vladal idiličen mir v razgreti nizki dvorani. Vstajali bi bili in sedali; glavar bi bil vpraševal, poslanci odgovarjali. Nobene debate bi ne bilo, nobenega predloga, nobene interpelacije, kakor bi se cedila med in mleko po deželi ter bi življali Slovenci že na tem svetu v čen raj. Lahi bi bili v par sejah hitro nabrali za Furlanijo potreben denar, potem bi se bilo kar skupno dovolilo nekaj podpor za ceste in vodnjake tudi med Slovenci, pa bi bilo konec! O vseh potrebah slovenskega naroda na Goriškem, o zapostavljanju našega jezika po č. kr. uradih, o razmerah po šolah itd. itd. bi se ne bilo čulo niti najmanjše pritožbe.

Dr. Gregorčič je vrgel, odkar je kolovratnik klerikalne stranke, vse take boje daleč proč od sebe, in da je pahnil deželni glavar, takoj ko sta bila zbrana dr. Gregorčič in Berbuč deželni odbor, slovensko v važnih poslih v kot — s tem je don Antono popolnoma zadovoljen, da, še hvaležen je Pajerju za to.

Poslušalec na galeriji pa je tudi lahko hitro presodil, da ta slavni deželni zbor je pravzaprav brez predsednika. Res je sedel na predsedniškem mestu neki človek v visoki starosti, ali po obnašanju in po govorjenju zlasti nasproti naprednim poslancem ta človek ni bil predsednik, marveč strankar, najzagrizenejši laški poslanec. Na predsedniškem mestu je polemiziral, se zadiral, miga kakemu laskemu poslancu, če je hotel iz dvorane, naj ostane notri, ker se bo takoj glasovalo, dajal direktivo za glasovanje, pa pravilnike je mrcvaril na predsedniškem mestu, da je bilo skandaločno. Takega „predsednika“ ni v nijednem deželnem zboru v celi Avstriji!

Da so Lahizadovoljni z njim, to umejemo, da ga slovenski klerikalni poslanci občudujejo ter mu izrekajo hvaležnost, to pa dandanašnji tudi umejemo!

Pomagal je Gregorčiču do poslanstva, Berbuču, Bolku, Lapanji do svetlih kronic, in kao čigi ima tudi še kaj upati, ako se izkaže brdkega v „katolisko-narodni“ stranki!

Slovenske interese so pustili klerikalci v nemar, v merodajno ospredje so stopili pri njih — o se bni interesi.

Deželni šolski zalog.

Kdo redi Gorico?

V debati o povišanju plač učiteljem je govoril posl. dr. Tuma daljši govor, katerega priobčujemo tu v glavnih potezah:

Jaz vprašam in se bojim, da bi znal biti člen II. povod, da se odnese sankcioniranje tega zakona za celo leto. Ako se sprejme člen II., kakor ga je predlagal šolski odsek, bi gotovo riskirali, da zakon ne dobi najvišjega potrjenja. Da bi se prišlo poprej do uravnave učiteljskih plač, je neobhodno potrebno, da se ustanovi deželni šolski zalog. S tem bi se ne le krili vsi stroški, ampak bi bilo tudi breme za davkoplačevalce manj občutno. Principijelno stališče države in finančnega vodstva je to, da se taki davki smejo nalagati, kakor zahteva člen II., le izjemoma, ali le za kratko dobo.

Potrebno pa je, da se razbremenene kmetije visokih potroškov, ki jih plačujejo po okrajih za solstvo. Goriško mesto, ki ima glavni kontingent, donasa le malo. Ako hočemo, da se dotično breme pravično razdeli za regulacijo učiteljskih plač, nam pač ne preostaja drugega kakor da sprejmemo deželni šolski zalog. Načrt sem tudi pripravil. Ali gre se za meritorično vprašanje, ali se izreče za deželni šolski zalog ali ne. Deželni zbor ima sedaj priliko, da pokaže, ali mu je na tem ležeče, da se zakon o učiteljskih plačah sprejme, po drugi strani pa se izreče, ali mu je pri srcu korist davkoplačevalcev. Ako hočete združiti te dve načeli, ni drugega kakor sprejmite deželni šolski zalog. Gospodje na italijanski strani, ki vedno nasprotujejo temu zalogu, ne vedo niti jednega stvarnega motiva, ki bi govoril proti temu. Mesto ni pri tem prav nič zadevo. Gospodje

ne storijo prav, ako vzdržujejo nacionalni moment. To niso argumenti. Popolnoma neopravičeno je mnenje, da vsi davkoplačevalci v Gorici so Italijani. To je pri tem zakonu skrajno nelegično. Imeti morajo tudi pred seboj davkoplačevalce Slovence, ki vsako leto nesejo v davkarijo svoj denar. Ako imajo to pred seboj, pridemo do zaključka, da Slovenci plačujejo več kakor Italijani. Ako vzamemo prebivalce po okrajih cele dežele, plačujejo slovenski okraji 169% davčnega bremena. V mestu goriškem pa plačujejo 69%. Gospodje, v Gorici plačujejo 100% manj, kakor male občine na deželi.

To je važen moment, ki zahteva, da glasujemo za to, da se določi breme enakomerno na celo prebivalstvo dežele. Ni upravičena ta razlika med mestom in ostalimi občinami. Ako je mesto na boljšem, moramo biti za enakomerno razdelitev bremena. Tolmin plačuje 212%, Sežana 234% — proti Gorici 69%. To so naravnost rečeno kričeče razmere. Vsi momenti torej govorijo za to, da se mora ustanoviti deželni šolski zalog. Gospodje poslanci na oni strani privlečejo ob vsaki priliki za lase stališče, češ, mi smo bolj bogati, mi dajemo več davkov kakor vi. Zato nimate pravice do deželnega šolskega zaloga. To stališče je neopravičeno. Na užitnini vina in mesa plačujete vi 217.000 kron, mi pa 175.000 kron, tedaj pojedite več mesa in popijete več kakor mi. Piva pijete še več, ker pri Vas znaša 370.000 kron, to kaže, da je Vašo prebivalstvo nekaj na boljšem kakor naše. Pri Vas znaša skupen znesek 254.000 kron proti Slovincem 183.000 kron. Sedaj pride vir, ki odloča Vašo moč, to je zganje. Za zganje izdaste vi 316.000 kron, a miniti polovice ne, to je 146.000 kron. Vašo davčno moč odločujejo potemtakem zganjepivnice in likerji. Gospodje, tega ne govorim v šali, ampak imam pred seboj podatke, ki jih je sestavilo deželno knjigovodstvo. Ta davčna premoč je jako problematična, torej s tega stališča nimate prav, da se povzdigujete. Nisem se dotaknil nacionalnega stališča. Ako bi računali nacionalni moment, potem moram reči, da ne pridemo do tega zaloga, vsaj kar se v s tice! Pravite, da Vaše hiše

— 26 —

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravske.

(Nalje.)

Sredi podobnih vtisov nisem prišel kmalu do ravnotežja; za kako uro sem še stal pri oknu, zroč brez misli v ta oslepljajoč blisk. Med tem je postajalo čimdalje jasneje; končno so se oblaki pretrgali in skozi razpoke je zasijalo solnce, leskeče se, kakor okopano in kakor začudeno nad opustošenjem, ki ga je povzročila nevihta.

Škoda je bila znana; po drevoredu parka se je še stekala žolta in penasta voda, iz katere so štrlele odlomljene veje. Ponekje je bilo videti podrti drevesa, ali pa so bila videti od daleč na deblih odrtine, podobne velikim ranam. Kakor daleč je segalo oko, povsod je bilo videti le ugonobljenje in podrtijo, kakor po bitki.

Ko je voda nekoliko odtekla, sem odšel k ribniku, hoté od blizu si ogledati škodo. Nakrat pa je povsem parku kar zagomazelo ljudij, ki so z nekako čudno energijo in radostjo začeli pobirati odlomljene veje in razsekavati podrti debla. Pokazalo se je, da so bili to vaški gosači, ki niso imeli lastnega gozda; prihiteli so s sekirami v park skozi plot, polomljen od nevihte, hoté si preskrbeti drv. Pravzaprav mi je bilo to vseeno; ker pa so to storili brez dovoljenja

in ker sem bil končno nekoliko slabe volje, sem jih jel odganjati z veliko jezo, ki je naraščala sorazmerno z njihovim uporom. Zapretil sem jim celo z županom, kar se nakrat oglasi za menoj najsladkejši glas za moja ušesa, vprašaje me po francoski:

»Ali to res povzroči škodo, Leon, če pospravijo park?«

Obrnil sem se in zagledal Angelico, z robcem podvezanim pod brado na glavi. Z obema rokama je držala krilo, odkrivaje tako do gleženj svoje male nožice, obute v visoke škornje, in sklonjena nekoliko, je zrla vame kakor bi prosila.

Pri pogledu na njo je moja jeza hipoma izginila, — pozabil sem na ta piker vtis, ki sem ga imel pred nedavnim časom — in samo gledal sem njo ter nisem mogel nasititi svojih oči.

»Ali zapoveduješ?« sem vprašal.

In obrnivši se k ljudem, sem dejal:

»Zahvalite se gospej in poberite drva.«

To pot so moje naročilo radostno izvršili. Nekateri, ne poznava je dvorskih odnošajev, so jo imenovali, zahvaljuje se, »jasno gospodično,« kar mi je povzročalo neizrekljivo razkošje. Ko bi bil Plošev moj, rad bi bil jim dovolil na eno njeno besedo posekati ves park. Črez pol ure je bilo vse, kar je polomil vihar, pospravljeno, in park je bil res dokaj veselejše. Ko sva korakala z Angelico po drevoredih, sva našla vse polno lastavic in drugih ptičev, bodisi od viharja popolnoma pobitih, ali le na pol živih in premočenih skozi in skozi. Pobiraje jih in podavaje jih Angelici, sem se dotikal njenih rok, pri čemur sem ji zrl v oči

in znovič sem se počutil dobro. Idila poprejšnjega dne se je vrnila k nama obema in z njo vred svoboda in veselje. Moje srce je bilo razveseljeno do dna, kajti videl sem to, česar ni videla Angelica, namreč, da je bilo med nama v teh bratovskih odnošajih dvakrat toliko občutljivosti, kolikor je je moglo in moralo biti celo med najbližjimi sorodniki. Bil sem si v popolni sveti, da me ona ljubi, dasi se tega ne zaveda, toda ljubi povsem tako, kakor jaz njo. Na ta način je večina mojih nadej in mojih namenov bila že izpolnena — treba mi je bilo samo pripraviti jo k zavesti in do spoznanja tega občutka.

Ko sedaj mislim na to, se spominjam s srcem, vtripajočim od sreče, tega, kar sem že nekoč zapisal v spominsko knjigo, da se nobena ženska ne upre moškemu, na čegar strani stoji njeno srce.

Dné 15. majnika.

Naši gostje so dospeli še le danes, ne pa včeraj, in prav so storili, kajti šele danes se je zainjla primerno osušila in vreme je bilo nenavadno krasno. Ta petnajsti dan majnika bo jeden najbolj pomenljivejših dnevov mojega življenja. Ura je že prekoračila polnoč, toda jaz še ne spim in niti se ne vležem spat; spanec je zbežal od mene za deveto mejo; moji občutki so tako sprebujeji, da ne čutim niti najmanjše utrujenosti, zato nameravam pisati do jutra. Paziti moram samo na to, da ne pričem od kraja, marveč da zabeležim vse po vrsti.

Teta je poslala po Sniatinska in po Klaro jako zgodaj, tako, da so že pred poldnevom bili v Ploševu.

v mestu bi izgubile polovico vrednosti, odnosno, da bi bil solski zalag rušnil hišne posestnike.

Povedati Vam moram, da prvič ne zidajo hiš le Italijani, ampak jih zidamo tudi mi. Sploh pa se davek lahko preloži na druge predmete. Slovenci vzdržujemo moč mesta, o tem pa pozneje povem, kako. Bodimo odkriti in postavimo se na ekonomično stališče, potem pridemo in moramo priti do deželnega solskega zaloga. S tem napravimo ne le uslugo vis. vladi, ampak moramo pomisliti, da naša dežela je edina, ki nima takega zaloga.

Gospodje, največje dohodke imamo od užitnine. To je splošen davek, ki vsakega zadene.

Kakor hitro se odstavi otrok od materinih prsi, že plačuje užitninski davek. Taja najbolj pravičen. Zato je tudi prav, da pokrivalo je izdatke za solski zalag s tem dohodkom. Po sprejetju novega učiteljskega zakona bi pripadalo potroske za slovenski del dežele 53.000 kron, za Gorico in Furlanijo združeno pa 60.000 kron; torej le 7000 kron več, kakor samo slovenski del. Izoljšek torej nimamo na slovenski strani, ampak pripade na Gorico in Furlanijo. Ako podrobno čitamo določila zakona, se je najbolj pomoglo učitelstvu v mestu Gorici. Ako vse to storimo, nimamo nobenega motiva, da ne sprejmemo tega zakona. Po deželnem solskem zalogu bi znasale doklade v mestu Gorici 3%, v Gradiski 15%, v Goriski okolici 27%, Sežani 30% in v Tolminu 28%. Vsem davkoplačevalcem bi bilo olajšano. Sem gotov, da visoka vlada sprejme z veseljem deželni solski zalag, kar je vedno periodično povdarjala. Jedenkrat je vlada celo izjavila, da bi tudi ona k temu eventualno pomagala. Sicer ni dala nobene določene obljube, a vendar je tudi to razlog, da se smemo zanašati na njeno pomoč. Ko bi pa tako pokrivali potreščino, kakor je v tem zakonu predlagano, je popolnoma izključena vladna pomoč, in vlada bi odgovorila, ko smo jo prosili za denarni prispevek, da ne mara dati nobenega doneska. Dežela in država faktično ne moreti podpirati tak način pokrivanja potreščine za učiteljske plače. Vlada in dežela imati vse razloge za to, da se pokrivajo taki stroški potom deželnega solskega zaloga, kakor se to godi drugod. Zaraditiga ni izključeno, ako ustanovimo ta zalag, da bo vlada tudi kaj prispevala. Mi imamo ta edini izhod. Kakor sem že povdarjal, država ima vse pravice, da ne dovoli posebne davščine na užitnino po okrajih in na pivo po okrajih.

To je protivno zdravim gospodarskim načelom, ali, ako vi napravite deželni solski zalag, lahko sprejme vlada poseben finančni zakon, po katerem imate pravico pobirati za pomoč deželnemu solskemu zalogu kako posebno doklado na užitnino vina in mesa in 1-70 K na pivo.

Ako se nam to posreči, potem smo sanirali naše finance. Morali bi biti vladi hvaležni, da smo tako prišli do regulacije učiteljskih plač in da smo regulirali naše finance. Gospodje, moj predlog je za sedaj jako skromen, ker predlagam, naj se vzame mnogo krajši člen, kakor je ta: (Prečita načrt zakona za deželni solski zalag) Ako to sprejmemo, potem lahko preidemo v specijelno debato. Naj omenim tu takoj, da sem sprejel ta zakon skoro dobesedno iz zakona istrskega, torej „della provincia consorella“.

Odgovoriti moram dr. Verzeznassi-ju in dr. Egger-ju, ki sta hotela varovati koristi mesta. Če bode gorisko mesto tako slabo gospodarilo, mora poginiti, naj že ima deželni solski zalag ali ne. Vsa krivda zadene gospode, ki imajo usodo goriskega mesta v rokah. Jako čudno se mi zdi, ako g. župan goriskega mesta pravi, da ako se ta deželni solski zalag sprejme, se bode moralo naložiti na hišni davek 50—60%. Kaj mi nalogamo to doklado hišnim posestnikom? To breme se prav lahko preloži. Mesto si mora znati pomagati in sicer z raznimi viri. Danes imamo na dnevnem redu zakon za vpeljavo davščine po 10 kron od hl. na vino zasebnikov. Na vsak način treba dati mestu druge dohodke. Kedar se žalostne razmere izoljšajo, se ta fond sprejme. Danes stoji gorisko mesto na robu propada in nima drugega kakor dolgove. Če so hišni posestniki preveč zadeti, preložiti se mora davčno breme na druge. Iz poročila deželnega knjigovodstva sledi, da se davščine za mesto zvišajo na 3%. Gospodje, tudi jaz sem konečno prizadet kot davkoplačevalec mesta goriskega, ali tega ne pomislim nikdar, ker dolžnost vsakega Goričana je, da stori čim več v blagor goriskega mesta. Če se postavite na to stališče, da je edino prav, ako polagoma bremena na ramena delavca in kmeta, nimate resne volje pomagati. Dr. Verzeznassi je rekel, da se ne more izračunati, koliko bi faktično zadelo tega ali onega. Iz poročila knjigovodstva pa se to jasno posnema, in če je čital to poročilo, mu to ni več zaprta knjiga, seveda o mestnem gospodarstvu ne govori. Dr. Verzeznassi je rekel, da bi moj načrt zakona imel za posledico to, da bi se moral cel zakon premeniti. Tu se gre za načelo glede vzdrževanja sol. Torej, dr. Verzeznassi ne pozna zakona, ker trdi, da bi prišli lahko v nasprotje z drugimi zakoni, sicer je Verzeznassi član goriskega solskega sveta, zato bi mu bil jaz prav hvaležen, če bi mi povedal, s kakim zakonom pridemo v konflikt, če sprejmemo moj predlog. Sploh sem jaz stavil dodatni predlog, da lahko deželni odbor ukrene vse take spremembe, katere bi se mu zdele potrebne.

Gospod poslanec Egger se je postavil na jako visoko stališče in se mu je zdelo potrebno govoriti o „frizzi“. Tu mi prihaja misel znani rek: „Vom Erhabenen

zum Lächerlichen ist nur ein Schritt“. Njegova izvajanja so me dovedla do prepričanja, da ali ni tega poročila čital ali ga ni razumel. Kako on misli pravzaprav o celi stvari, to je ostal dolžan povedati. Zdi se mi pa, da g. poslanec ni čital, da bo s tem zakonom gradščanski okraj za 35% na boljsem. Kako je prišel dr. Egger do tako smelega trditve, da s tem dež. sol. zalogom preti pogin mestu goriskemu, tega ne razumem. Poglejte poslanca dr. Eggerja celo na visoko vlado se obrača, da ne bi dopustila pogina mesta. Le naj se obrača do visoke vlade, tam dobi poduk, kako naj se gospodari. Gospodje, nam Slovincem pa je blagostanje mesta goriskega ravno tako na srcu kakor Vam. Ako siromasi mesto, so tudi prebivalci siromaki, ako trpi drob, trpijo udje.

Slabega središča ne moremo trpeti, samo zdrav centrum mora vplivati blagodejno na okolico. Pri takem „mal governo“ kakor vlada dandanes v mestni hiši, pa ne moremo tega pričakovati. Mesto uživa od okrajev. Mesto živi od nas in ne nasprotno. Oprostite, da Vas hočem sedaj malo dolgočasiti, a je vsekakor potrebno, da Vam to dokazem. Pred seboj imam članek, kateri je bil objavljen 1. 1901. v „Corrieru“ pod naslovom „Le ricchezze d'un paese“. Nočem čitati, koliko jabolk in hrušk se je prodalo v enem letu, omenim naj samo, da od 9. aprila do 19. novembra se je prodalo na goriskem trgu sadja v vrednosti 177 325 kron. Veste, kaj je tukaj povedano? Bogastvo mesta prihaja iz okolice. Če vzamete to preč, ste grozni reveži. To je samo ono sadje, ki ga je tržni komisar nastel. — Vzemimo v roko poročilo trgovske in obrtne zbornice, in pogledjmo samo nekatere številke, da se prepričate, od koga je odvisna Gorica. Navedel bom samo nekatere podatke, če ravno zaslužite, da bi čital celo poročilo. Jaz sem ga prečital. Pri tem sem se prepričal, da je moč Gorice popolnoma odvisna od naše ekonomične moči. Kje izvira prinas kapital? Pri nas ne tvori tega ne žito ne turšica, ker imamo teh pridelkov le toliko, kolikor potrebujemo. Kar dela v naši deželi kapital, pa je vino. Tukaj je povedano, da v naši deželi od pridelanega vina pripada na slovenski del $\frac{5}{6}$, na Vas le $\frac{1}{6}$. Kakor vidimo, glavni pridelek prihaja iz naših krajev. Drugi vir je živinoreja. Jaz mislim, da mi to poslanec Holzer mora potrditi. Italijani imajo 16.000 glav govedi, mi 50.000, torej „la ricchezza“ je pri nas. Gospodje, pogledjmo, kaj to poročilo kupčijske zbornice govori o tretjem glavnem viru bogatstva. To poročilo omenja tudi lesno trgovino. Tu je zopet vir naše strani in ne z vaše. Gospodje se naprej. Jaz se sklicujem na resumé tega poročila (čita poročilo). Torej kadar naša krava več vrže, kadar imamo več vina, tedaj se dvignemo gospodarski tudi v Gorici. Kadar rodé dobro naša Brda, Vipavska dolina in Gore.

takrat se pozna to tudi v mestu Gorici. Če pa ni naših pridelkov v mestu, so Vase trgovine prazne in če ne delajo Vase trgovine, tudi hiš ne bode te gradili. Kakor vidite, sodba goriske kupčijske in trgovske zbornice govori v naš prilog.

Gospodje, tu imate še jedno sodbo. Tukaj priznava naša zbornica, da je odvisno usoda trgovine od nas, da imamo mi ekonomično moč v rokah in da naša slovenska stran predstavlja bogatstvo dežele. (Čita poročilo trgovske in obrtne zbornice ter tako z laškimi orozjem pobije izvajanja laških poslancev.) Ako čitamo to sodbo iz vaše srede, potem ne moreta reči, da hočemo ruino mesta goriskega. — — —

Shod v Dobravljah.

(Izvirno poročilo.)

V nedeljo se je vršil v Dobravljah javni ljudski shod. Udeležili so se ga gospodarji kmetovalci, trgovci in obrtniki, kateri so prizadeti, ker je slo zaradi postaje v Dobravljah.

Sklicatelj gosp. Ant. Vrčon je pozdravil navzoče, otvoril shod ter v kratkih besedah povedal namen temu shodu. Odpro se marsikateremu od Vas navzočih oči, je rekel, da spoznate krivice, katere se nam gode. Predlagal je, naj se izbere predsednika shodu, nakar se je enoglasno izvolilo njega.

Ko se zahvali za zaupanje, potrdi, da se bode za stvar potegoval, da se izvrši, je predlagal zapisnikarjem gosp. Alojzija Hrobata, kar se je enoglasno sprejelo.

Predsednik da besedo gosp. jur. Rado Hrobatu iz Dobravelj, kateri nam je jedrnato razložil živo potrebo naše postaje na Vipavski železnici, o tem da bi se bila lahko že sama uprava iste železnice, ali ravnilstvo v Trstu prepričalo ter potrebno ukrenilo, ne da moramo sele shode prirejati, ter zahtevati napravo iste.

Pa kaj nam bo dobra ta uprava, ki je nemška, ko pa se domača županstva ne skrbje za naše gospodarsko življenje, da celo pri tem važnem shodu jih pogrešamo. Imamo cele kupe gospodarskih opravil za vodo in poti in drugo. Vidimo jih pa pridno pri prevdarjih, kako kopicijo nam davke na hrbet, pa ne za koristne naprave, ampak za neki sport tam v Sv. Križu, kateri s svojo nemško komando smeši slovensko narodnost. Obratun z njimi že pride.

Po končanem govoru mladega gosp. govornika se je burno pritrjevalo in ploskalo.

Da ne bodejo prizadeti imeli zgovorov, da ni potrebnih dovoznih cest, je omenil predsednik, da se prilože resolucijam potrebne spomenice.

Na to dobi zopet besedo gosp. iur. Rado Hrobat ter pove, da je tako imenovana dolnja pot stara rimska cesta, ki pelje (Dalje v prilogi.)

Ti gospe sta prišli sveži, veseli in zgovorni kakor vrabci, tako sta se radovali vremena in tega pohoda. Kaka je bila njuna oprava, kaki njuni klobuki! Klara je imela na sebi neko progasto krilo, ki se ji je zelo prilegalo, tako, da ni bila videti v njem tako velika kakor navadno. Zapazil sem, da jo je Angelica takoj po prvem pozdravu kaj pozorno ogledovala in da je bila kakor začudena radi njene lepote, o kateri se skoro nikdar nisem zmenil v razgovorih o Klari. Nisem pa zamolčal tega nalašč; pač pa je bil moj duh po Angelici tako prevzet, da mi mnogo rečij niti ne pride na misel, da marsikaj ne vidim. Evo, na primer, navlic mojemu dvakratnemu obisku Sniatinskih, sem šele sedaj v Ploševu zapazil, da ima gospa Sniatinska na kratko pristrizene lase, kar se ji v ostalem jako prilega. V teh jasnih, na čelo se vsipavajočih laseh, je bila kakor kak rdečeličen, srčen dečko. Sedaj živimo v veliki prijaznosti med seboj.

Ob svojem času bi me bila utopila v žlici vode radi Angelice. Očividno ji je moral njen mož pozneje povedati, koliko sem pretrpel; ker pa imajo ženske sploh največjo slabost do ljudij, ki so trpeli radi ljubezni, mi je odpustila vse krivde in mi darovala svojo ljubezen. Navzočnost tako mile, živahne in svobodne ženske prišla je jako prav, da se je strl prvi led med Angelico in Klaro, — zapazil sem namreč, da teta, ki čuti hvaležnost do Klare, jo je nenavadno pristrčno sprejela, Angelica nasprotno, navzlic vsej odkritosrčnosti in prirojeni milini, je bila nekako bojazljiva in nekoliko neokretna. Šele pri zajutreku, sredi splošnega veselega razgovora, je nastopilo med temi gospami neko zblizanje. Klara je bila od Angelice lepote vsa prevzeta; ker pa je bila polna preprostosti in privajena izpovedati svoje misli z vso umetniško svobodo, je povedala to Angelici naravnost v

oči, in sicer s tako mičnostjo in z odkritosrčnostjo, da je moralo to Angelico ganiti. Gospa Celina je pri zajutreku kipela kakor na drožih, in dasi je bila gotovo šele prvičkrat v življenju v družbi ženske iz umetniškega sveta, je zrla na Klaro čimdalje prijaznejše.

Naposled, obrnivši se k njej, je rekla, da najsi tudi je mati Angelice, mora vendar priznati, da je bila Angelica vedno kaj čedna deklica in da je bilo mogoče pričakovati od nje še kaj več. Pa tudi oba Sniatinska sta se vmešala v razgovor. On se je jel pričati s Klaro o tipu Angelice in njega estetični popolnosti na način, tako zabavno nepristranski, kakor bi bila Angelica portret, viseč na steni, ne pa živa in v družbi navzoča oseba. Ona je rdel in povešala svoje košate trepalnice, prav kakor kaka mala deklica, vsled česar je bila v resnici še lepša nego navadno.

Jaz sem le molčal, toda v duhu sem primerjal te tri ženske med seboj, prizadevaje si zreti na nje takisto nepristranski, to je devaje na stran obzir, da je Angelica ženska, katero ljubim, torej najbolj odlikovana in najbolj zaželjena. Toda primera je celo v tem slučaju bila na njeno korist. Gospa Sniatinska, zlasti sedaj, ko nosi pristrizene lase, je kaj mična glavica, toda vsak angleški »krep sake« obsega več ali manj njej podobne; lepoto Klare predstavljajo kaj lepe črte, zlasti pa višnjevkaste oči in prozorna polt, kakoršno sploh imajo Nemke; vendar ko bi ne bilo njenega poklica, ki povzroča, da človek, zroč na njo, misli obenem tudi na godbo, pa bi se njeno lice moglo smatrati za krasno. Angelica nima le pravih črt, ni zgolj v umetniškem pomisleku neizmerno plemenito bitje, marveč ima v sebi nekaj tako individualnega, da ne more biti podrejena nobenemu splošnemu kalupu. Mogoče, da ta individualizem počiva na tem, da ona, ki ni bila ni zagorela niti belolaska, napravi

fizičen vtis brunetke, duševen pa belolaske; morda povzroča to izjemna bujnost njenih las pri sorazmerno drobnem njenem licu, da je ona »unikum« svoje vrste. V tem obziru nadkriljuje celo Davisovo, katera je bila slična lepoti kipov. Davisova je vzbujala v meni zgolj občudovanje in občutke, Angelica vzbuja vrhu tega v meni še idealista, ki se razvema nad poezijo njenega izraza in sicer z novo, doslej nepoznano poezijo.

Toda nočem niti primerjati teh dveh tako različnih bitij. Zaglobil sem se med zajutrekom v te misli radi tega, ker je nanesla govorica na to in ker mi analiza Angelice lepote dela zmerom veliko prijetnost. Teta je pretrgala to razpravo, mislé, da njej, kot gostoljubni gospodinji, pripada pravo, spregovoriti s Klaro o zadnjem koncertu. Govorila je mnogo in dobro; niti slutil nisem, da tiči v njej toliko znanja godbe; pri tem pa je izpovedala svoje poklone s tako odkritosrčnostjo velike gospe, na način tako spreten, kakor to znajo izpovedati zgolj ljudje starejšega pokolenja, ki so se nasrkali še nekoliko duha osemnajstega stoletja. Z eno besedo, z začudenjem sem zapazil, da moja resnica govoreča teta zna, ako hoče, se spominjati časov vladulj in lepotičij. Klara, katero je to ganilo, ji ni ostala dolžna poklonov.

»V Varšavi«, je dejala, »bom zmerom dobro sviral, ker me občinstvo razume, toda najbolje sviram v malem krogu svojih znancev, ki so mi vsi natlonjeni, in ako dovolite, prepričam vas o tem takoj po zajutreku.«

(Dalje pride.)

od postaje naravnost v Male Žablje in naprej, opustošena je in jo je treba popraviti v dolgotni kakih 800 metrov.

S to potjo bi dobili zvezo celo do Uatja, od koder tudi sedaj prihajajo ljudje na to postajališče. Tako bi se moralo boljše popravljati cesto od Šmarji in Velikih Žabelj, od tam bi bilo več prometa tudi s sadjem in vinom.

Na to dobi besedo gosp. Anton Mozina, učitelj in posestnik iz Brilji, kateri je stavil vzrok temu vso tedanjo upravo, ker se ni nič ozirala na krajevne potrebe ter se informirala po razmerah krajevnih, tako da od Batuj do Sv. Križ-Cesta to je 9 km ni nobene postaje, kamor bi se blago po malem uvažalo ali izvažalo, to je že sramotno, da na postajo v Kamnje ne more priti vagon blaga direktno od Gorice; morajo ga peljati v Sv. Križ-Cesto, potem se le nazaj v Kamnje, potem se šele spravi iz vlaka.

Prav imajo Dobravci in prizadete občine, da se je sklical ta shod, ter da zahtevajo toliko potrebno postajo v Dobravljah.

Tudi temu govoru se je živahno pri-trjevalo. Na to se je prečitalo 7 resolucij: 1. na obratno vodstvo v Ajdovščini kakor prvi poizvedovalni urad, kateri se vsaki dan preprica o krivicah, ter poroča slav. c. kr. uradu c. kr. državnih železnic v Trstu; 2. na trgovsko obrtno zbornico v Gorici, kot posredovalnico za koristi trgovske in obrtne; 3. upravnemu svetu v Gorici, kateri ima dolžnost to poskrbeti, da se ta krivica odpravi; 4. c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Trstu, naj vse potrebno ukrene, da se napravi postaja; 5. na visoko železniško ministerstvo, naj korenito se preprica o kričeči nedostatkosti; 6. na visoko trgovsko ministerstvo na Dunaji radi trgovcev in obrtnikov, kateri so oskudovani; 7. na visoko ministerstvo za poljedelstvo na Dunaju, ker naši poljedelci so oskudovani, ker ne morejo v bližini svojih pridelkov oddajati.

Vsaki tej resoluciji bode pridejana spomenice, da izvedo vsi, kako slabo da grozno kričeča krivica se je stem prizadetim krajem, kakor Dobravlj, Skrilje, Velike in Male Žablje, Šmarje in drugim bližnjim krajem dogodila.

Nase ljudstvo se ima iz tega učiti, kako da se ima v bodoče pripraviti, kadar bode odajalo glasove, da se bode spet prodajalo za take poslance, kateri bodejo tako skrbeli za naše koristi, kakor skrbijo naši skrbni občinski očetje in po njih hvaljeni don Antonio, deželni in državni poslanec, in tutta compagnia rimsko-lahonska.

Po prečitanih resolucijah se je z navdušenjem iste sprejelo, na kar se zahvali g. predsednik ter shod zaključil.

Domace in razne novice.

Volitev župana v kočšćanski županiji.

— V torek se je vršila volitev župana za obsežno kočšćansko županijo v Brdih. Poleg starasij je bil navzoč tudi g. dvorni svetnik grof Attems in vladni komisar baron Baum, ki je upravljal občino, odkar so jo vzeli klerikalci iz rok. Volitev župana se je izvršila mirno, dostojno, svečano. Izvoljen je gospod Fran Obljubek, veleposestnik v Krasnem. Novi župan je imel takoj po izvolitvi lep govor, ki je napravil najboljši utis na vse navzoče. Izvolitev se je sprejelo na znanje z radostjo po celi širni županiji, ker izbran je mož-poštenjak, ki bo znal brez dvoma s svojim mirnim in previdnim razsojevanjem ter s svojo gorečo ljubeznijo do rodni in tal uvesti v to veliko občino zopet mir in red, zadovoljnost in umno gospodarstvo.

Novemu g. županu na izvolitvi naše najsrčnejše čestitke!

Gg. pevke in povel pevskega in glasbenega društva se opozarjajo na skupno vajo, ki bode v torek dne 29. t. m. v prostorih hotela „Central“ točno ob 8. uri.

Pevsko in glasbeno društvo naznanja, da bode imelo, kakor že objavljeno, svoj društven koncert dne 4. decembra v dvorani „Hotela Central“ s sledečim vspešnim: 1. W. A. Mozart: Overture k op. „Figarjeva ženitev“, orkester. 2. F. S. Vilhar; „Na vrelu Bosne“, moški zbor z basom solo. 3. Moszkovski „Serenata“, orkester. 4. M. Hubad „Slovenske narodne pesmi“, moški in mešan zbor. 5. Cl. Gounod: Fantazija na motive iz „Fausta“, orkester. 6. Iv. pl. Zajc: „Slipac Marko“, moški zbor z bariton solo. 7. B. Smetana: Fantazije na motive iz „Prodane

neveste“, orkester. 8. P. J. Čajkovskij: Hor i pljaska in op. „Mazepa“, mešan zbor s spremljevanjem glasovirja. 9. R. Wagner: Zbor in pastirska pesem iz „Tannhäuser“, orkester. 10. B. Smetana: „Pisen česká“, ženski, moški in mešan zbor z orkestrom. Začetek ob 8. uri.

Premeščen je sodni avskultant gospod Fran Vidmar iz Gorice v Rovinj.

Sodni kancelist g. Fran Dekleva v Vipavi je imenovan oficijalno istotam.

Državni poslanec Osk. Gabršček je stavil 2 interpelaciji in dva predloga. Interpelaciji se tičeta jedna dovoznih cest k postajam na novi železnici od Podbrda do Gorice, druga pa postopanja tržaškega magistrata glede priznavanja domovinske pravice; en predlog zahteva nujno podporo več občinam na Goriškem radi suše, drugi pa meri na subvencijo okr. cestnemu odboru tolminskemu v svrhu izdelanja ceste po levem bregu Soske doline.

Interpelaciji in predloga priobčimo prihodnjice.

Slovenske lepake, slovenska vabila zahtevamo. — Vspodbujeni od raznih slovenskih mož moramo ponovno zahtevati, da se izdajajo pri raznih koncertih in sličnih predstavah tujih umetnikov, kjerkoli se reflektuje na obisk Slovencev, tudi slovenski lepaki in slovenska vabila, ne samo laski in nemske lepaki ter le laska in nemska vabila. Dosti časa smo molče prenašali preziranje našega jezika pri takih rečeh, ali odslej zahtevamo spoštovanje našega jezika v polni meri — drugače pa je dolžnost vsakega Slovenca, da se ne udeleži takih prireditve, pa naj nastopi Peter ali Pavel!

Drugi teden ima priti v Gorico Fr. Ondritek, sloveči virtuoz. Reflektuje se brez dvoma na obisk Slovencev, lepaki in vabila so pa laski in nemske, o slovenščini ne duha ne sluha. Slovenec je le za to, da gre poslušat ter da plača.

Tako pa ne pojde več naprej. Usoda takih koncertov je odslej nemalo odvisna od tega, kako se bo oziralo na Slovence. Če se spouste naš jezik, kakor gre, prav, če ne pa ne pojdemo blizu. Aut — aut!

Porotne obravnave. — V sredo je sedel na zatožni klopi Andr. Pičulin, rojen l. 1893. v Žagi, bivajoč v Ročinju, obtožen umora nad Ivanom Tomažinom tamkaj. Tomažin je podil s svojega zemljišča, kamor so sedli, Andreja in Jos. Pičulina ter Elizo Skertovo. Andrej Pičulin je bil jezen radi tega ter je tepel Tomažina, Tomažin mu je dajal nazaj. Pičulin je krvavel, brat je pritekel na pomoč, ali Tomažin je ušel. Pičulin je tekel za njim ter ga sunil z nožem v trebuh. Tomažina so prenesli v Gorico v bolnišnico, kjer je umrl. Toženec je trdil, da je bil popolnoma pijan. Sodnija mu je prisodila 2½ leta trde ječe s postom vsake 3 mesece.

V četrtek so sodili nekoga Michelinija iz Italije radi tatvine v Moši v hiši Iv. Kocijancica v znesku nad 600 K. Michelini se je klatil okoli, tudi po Bavarskem, kjer je kradel, je bil ušel iz zaporov v Krminu, sedaj je bolan, ima hud katar, ter ga morajo držati pod pazduho, ker ne more sam hoditi. Sodnija mu je prisodila 6 let trde ječe, potem ga izžerejo.

Včeraj so sodili A. Cveka, delavca iz tovarne v Ajdovščini, kateri je, kakor znano, svoj čas ravnatelja tovarne ranil z nožem. Porotniki so zanikali vprašanje o poskuse-nem umoru, potrdili pa drugo o težki telesni poškodbi, na kar se je obsodilo Cveka na 15 mesecev ječe. Vsa obravnava je pokazala, da je bil Cvek nekaka žrtev razmer, da je pa tudi vodstvo tovarne prehudo postopalo z njim, kar je vedlo reveža do nesrečnega koraka.

Narasla Soča (vsled velikega deževja zadnjih dni) je spodnesla nad Solkanom velike priprave za dela pri znanem velikan-skem mostu, in sicer sredi vode. Odnosla je vse priprave, podrla stebre ter odvedla s seboj mnogo materijala. Rati se je bilo, da vsa ta reč pri Podgori podere kak most. Škode je okoli 40.000 K. K sreči ni takrat nikdo delal.

Pevsko in glasbeno društvo si usoja naznanjati prijateljem društva in učencem glasbene šole, da se preseli s prihodnjim ponedeljkom t. j. 28. t. m. v nove društvene prostore v „Trgovski Dom“. Ta dan prične tudi tam glasbena šola. Uhod od strani ljudskega vrta.

Na učiteljsku v Kopru je uvedel — kakor čujemo — tamkajšnji g. ravnatelj nov neobligaten predmet: ročne spretnosti. S

tem je ravnatelj nekaj popolnil, imel lep namen, ali glej — učitelj (okr. šolski nadzornik laskih ljudskih sol) ne zna drugega jezika nego samo blaženo lastino. Radi tega se vrši pouk v laskem jeziku, in dijaki, nevedeči lastine, se ga ne morejo udeleževati. To je res lep okr. nadzornik, ki ne zna ne slovenščine ne nemščine, marveč edino „Je. lasko!“. Take ljudi nastavljajo na take službe! Res mogoče le v deželah neverjetnosti!

Kegljišče „pri zlatem jelenu“. — Uprava hotela „pri zlatem jelenu“ naznanja, da je novo kegljišče že izročeno svojemu namenu. — Kako lepo je tu vse prirejeno, si lahko vsakdo ogleda. — Vsak dan do 8. zvečer je kegljišče na razpolago vsakomur, pozneje pa le družbam na cel večer. — Še par večerov je na razpolago.

Uprava hotela.

Pevsko in tamburaško društvo „Svoboda“ v Renčah je priredilo v nedeljo krasno narodno veselico. Udeležba je bila obilna: Iz Gorice je bilo kakih 20 gostov. Godba iz Prvotine je dobro svirala in dokazala lep napredek. Za veselice po okolici ni treba iskati godbe drugod! — Petje pa je bilo prav dobro. Kar častitati moramo Renčanom na takem zboru, častitati posebno poštvovalnemu pevovodji g. Vižintinu. Ziva slika koncem deklamacije „Jestejeva prisega“ je dokazala, s koliko pridnostjo in poštvovalnostjo se je pripravljalo društvo na to veselico. Krasni kostumi velikega števila sodelujočih oseb so vse občinstvo kar iznenadili. — Igra „Čitalnica pri branjevki“ (iz naše „Talijske“) je zbudila mnogo smeha. Igrana je bila prav dobro. — Po veselici je bil živahen ples. Vsa čast Renčanom! — Odbor izreka svojo zahvalo vsem, ki sv sodelovali pri veselici, posebno pa gg. prof. Gvaizu, Dr. Gilvertu in g. čni ldi Vergni.

Slovenska Čitalnica v Dol. Vrtojbi bo imela v nedeljo 4. decembra t. l. svoj redni občni zbor. Dnevni red po pravilih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Farovško društvo v Mirnu. — Mirenski klerikalci so zahrbtno sklicali shod za ustanovitev nekakega „bralnega in podpornega društva“. Delavcev je nad 300, a na shod jih je došlo 35. — In ti so sklepali tako mogočno, da bi vsi gospodarji morali vpisati vse delavce v to društvo. Če ne bo dež! — Sicer ni verjetno, da bi vlada to društvo potrdila. Ako se pa to zgodi, bomo dalje govorili.

Veselica v Opatjemselu. — V časopisih smo čitali, da priredi novo ustanovljeno pevsko in bralno društvo „Kras“ v Opatjemselu svojo prvo veselico. Neverjetno smo zmajali z glavo: na spodnjem, še tako malo vzbujenem Krasu društvo in veselica, to je nekaj izrednega, to si treba ogledati. In neverjetni Tomaži smo ostali celo pot, ko smo jo v nedeljo ob krasnem popoldanskem solncu iz Gorice mahali proti Opatjemuselu. Pri vrodu v vas osupnila nas je tišina, ki je vladala povsodi. Vas je bila kakor izumrla. Le pred cerkvijo je stalo par starih ženic. „Te so najbrže morda s pobožnim g. nuncem za grešne veselice“, opomni v šali nekdo izmed družbe. (Kakor smo pozneje izvedeli, pokazala se je ta šala za resnico. Nunc je nekaj nedelj sem prav divje rogovilil na prižnici proti veselici; istega popoldne pa je celo priredil očiščevalno spoved, koje se je udeležilo seveda par starih ženic.) Ko pridemo v lepo odičene veselice prostore g. Jelena, smo bili pa najprijetnejše iznenadeni. „A, tu je to ljudstvo“, smo vskliknili. Videli smo tu ogromno množico domačinov zbrano v lepem soglasju pri veselici. Tudi inteligenca iz bližnjih kraških in vipavskih občin je bila zelo častno zastopana. Veselična dvorana je bila natičeno polna navdušenega občinstva, ki je z zanimanjem sledilo veselici. Program, kakor po navadi pri veselicah na deželi: govor predsednikov, nekaj pevskih točk, igra in na koncu ples. Izvajanje tudi kakor običajno po vaseh, ena točka se več, druga manj posreči, izvede se pa vse z navdušenjem, in celota zadovolji tudi gledalca iz mesta. Ta kraska veselica nas je zadovoljila še posebej. Petje je bilo povoljno, ugajal nam je govor, in igra „Nemški ne znajo“ je bila celo prav dobra. Fantje, ki „nemški ne znajo“ in omtsdiner-beric so se zvrstno obnesli in vzbujali v občinstvu mnogo smeha. Tudi Rezika in ostali igralci so dobro izvršili svoje naloge. Med programom in pri plesu je svirala vrla veteranska godba iz Mavhinj.

Pohvaliti moramo se posebej vstrajnost in trud prirediteljev. V par mesecih ustanovili so društvo, izvežbali neupe pevce in ravno tako priproste domačine-igralce, taka energija zasluži res priznanje in — posnemanje. Nimamo jim drugega pripomniti, nego da naj vztrajajo pri započetem delu! Naj jih nikar ne plasi nuntevo hujskanje, s postenim delom dosežejo vspehe, ki jim bodo v zadostenje. Le naprej torej za probujo in napredek naroda!

Na prijaznem vzprejemu od strani veseličnega odbora zahvaljujejo se tem potom najpriširnejše goriški izletniki.

Pri finančni straži avanzirajo, kakor smo o tem tudi že večkrat pisali, le tujci, najraje Nemci, potem Lahji, Slovencev navadno ne pustijo na kakoršnoskolibodi važnejše mesto, dasi je med slovenskimi uslužbenci za taka mesta vse polno sposobnih mož. Sedaj je izpraznjena služba komisarja finančne straže v Kobaridu. Na tako mesto, v službo med same Slovence, tiče pač le slovenski uradnik, ker le tak more umeti prav ljudstvo, med katerim mu je službovati, in le tak more prav opravljati tako službo! Torej!

O žepu in koristolovstvu govori Gregorčičeva „Gorica“. Gregorčič misli pri tem nase in na svojo okolico — ali rečem ti, da mi ne porečeš! — zvrata na druge žep in koristolovstvo. Take misli na njegovo okolico so zadostno podprte, ker n. dr. poznamo poslanca, ki si je dal izplačati dijete za minulo zasedanje, dasi je v Gorici, kakor da je prihajal z dežele v mesto! Kaj je to? Ali ni to žep, ali ni to koristolovstvo, ali ni to narodno špekulativstvo? Hic Rhodus — don Antonio — hic salta!

Iz Podgore. — Danes obhajata zlato poroko g. Franc Trpin in soproga mu Marija. Oba sta še čvrsta in zdrava. Čestitamo. Še mnogo let!

V torek so pokopali Terezijo Basker, ki je umrla nenadoma. V nedeljo je bila s svojo družino še pri kosilu vesela, ali ob ¾ na 1 pop. pa je že izdihnila svojo dušo. Zadel jo je mrtvoud.

Nekdo je porezal 4 kolesarjem, trije iz Podgore, jeden iz Pevme, gumi na kolesih, in sicer v nedeljo v gostilni Simčičevi. Sumijo nekega A. Br., ki je bil že kaznovan.

Botra zavrnil. — V Pevmi je zavrnil kurat Kumar botra otroku družine Rožetovih, čes, da ni bil za Velikonoc pri spovedi. Tako je bilo zadnjic v Prvačini. — Če bodo delali take sitnosti, bo kmalu posledica ta, da ostane dosti otrok nekrščenih.

Javna varnost v Iderskem. — G. župan v Iderskem je bil poslal popravek, da ni res, kar se je bilo nam sporočilo, da napadajo v Iderskem kolesarje in druge ljudi. Po novih informacijah vemo, da je vse resnično, kar smo pisali, popraviti treba le to, da se je g. kobarški sodnik peljal s kolesjem ne s kolesom (bicikljem). G. župan stori bolje, da išče tiste malovredneže, ki delajo nečast Iderskemu, mesto da piše neresnične popravke, ki nič ne popravijo.

Blažek Grča. — „Gorica“ od sobote prinaša v svojem poročilu tudi trditve jedne največjih klerikalnih rev, kar jih je Bog dal pod solnce, Blažka Grča, v deželni zboru, da je dr. Tuma v zbornici obžaloval, da je zapustil sejo pred glasovanjem za kmetijski urad. Moramo reči, da je Blažek res to rekel. Hotel je namreč ta možicelj smešiti svojega slovenskega tovariša, ali v to se je poslužil drzne laži, ki je celo dr. Maraniju presedala tako, da je predlagal sredi Blažkovega „govora“ konec debate. Da je to bila grda laž od strani Blažka Grča, sledi iz tega: Ko je dr. Tuma videl, da se je sprejel deželni kmetijski urad, je stavil v nastopni seji predlog, naj deželni odbor stopi v dogovor s kmetijskim društvom in vlado za razpustitev kmetijskega društva in ustanovitev deželnega kulturnega sveta v mejah deželnega kmetijskega urada. V utemeljevanju tega predloga je rekel med drugim, da bo, če se njegov predlog sprejme, obžaloval, da je v prejšnji seji pokazal zbornici hrbet, če ne, pa bo videl, kako prav je imel. Njegov predlog ni bil sprejet, ker celo Blažek Grča ni zanj glasoval, ergo je dr. Tuma le videl, kako prav je imel, ko je storil korak, da je šel iz zbornice, da ni delal tlake dr. Pajerju, kakor je to delal Grča s svojimi tovariši vred. Precej nesramnosti je treba, da se slovenski poslanec poslužuje takih lažij, kakor vlasulasti Grča proti slovenskemu poslancu. Toda Grči, ako se ga opazuje pri sejah, se skoro ne more pripisovati kaj drugega; kajti z ome-

Božjast

Kdor trpi na božjasti, *in do trupih*
nervoznih boleznih, *na sivo*
o teh boleznih. *Do Eisa*
franko v priv. Schwan *in*
Frankfurt a. M.

Andrej Fajt pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.
filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pluce, potlice itd.

Prva koncesijonirana delavnica z motornim obratom za fino mehaniko, fiziko, ma. tematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd. Vpeljava strelododov, elektrike, brzojavov, hišnih telefonov, plina in vode.

Poprave se izvršujejo hitro in po cen.

Ivan Potočnik & A. Hügel

Gorica, za vojašnico.

Precizijska delavnica predmetov za merjenje.

Bogata zaloga

raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo in električno luč.

Oprave za kopelji, sesalke vseh sistemov. — Popravljalnica avtomobilov, motociklov in dvokoles. — Delavnica za pobakrenje in poniklanje. — Pumpe, železne in kovinske cevi. Zaloga mesarskega orodja, kuhinjskih nožev, brivskih britev, škarij itd.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem

preselil svojo gostilno

iz ulice Montecucco št. 5

v RAŠTELJ št. 17

„Alla Grotta“,

kjer točim dobra bela briska in črna furlanska vina. Z dobro kuhinjo na »goriški način« postrežem o vsakem dnevnem času.

Se toplo priporoča udani

Furlan Anton,
gostilničar.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preja in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec
Corso Giuseppe Verdi št. 33

izdeluje

vsakovrstne obleke

za vsak stan,

kakor tudi

za civilno, vojaške
in držav. uradnike.

Za vse obleke je vedno v zalogi raznovrstno ravnokar došlo sveže angleško i domače blago za jesensko in zimsko dobo.

Ima zalogo gotovih oblek in površnih sukenj za vsak stan.

Cene zmerne.

Delavnica cementa in umetnih plošč Ivan Maroni

v Gorici, tekališče Frana Josipa.

Tovarna kvadratnih plošč iz cementa jednobarvnih. Izvršujejo se vsakovrstna dela za stavbe, stopnice, verande, umetne plošče, cevi itd. Izdeluje kvadratne plošče za hodnike.

Cene zmerne.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar

v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Ivan Felberbaum — Gorica

Tekališče Josipa Verdi 11. — Via Caserma 15.

Velika izbér:

jopičev za dame in sukenj — —	raznovrstnih čipk in podvez — —
oblek za o'roke — — — —	pletenih rokavic — — — —
blaga iz preje in volne — — —	ovratnic, dežnikov — — — —
perila, nogavic, žepnih rut — —	in raznih novosti. — — — —

Blago je po ceni in dobro.

Novosti: Bluze, spodnje suknje, predpogniki in kožuhovine.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev

raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolji.

To stiši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, k navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res Pfaffovi šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s Pfaffovim.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje (rekamiranje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati Pfaffove šivalne stroje.

Zaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio Štev. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

Gorica — Gorica

Klimatično zdravišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetjava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzdovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Zaščitna znamka: „Sidro“ Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cene 80 vin., K 1.40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve lekarne, potem se je gotovo prejelo originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA

k „zlatem levu“ v Prazi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1903. (v kronah): Članov 1777 z deleži K = 123.644. — Hranilne vloge 1.416.573-66. — Posojila 1.471.650-42 — Vrednost hiš 162.162-93 (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 70.125-85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Sedaj gld. 00

zelo znižane

vozne cene v

Ameriko

Prej gld. 105

Ravno ista

vožnja in po-

strežba

kakor prej

Iz Ljubljne v Novi-York samo gld. 000

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Californija itd. toliko visje kolikor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznanim najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, naj pošlje 20 kron are na moj naslov:

Fr. Seunig — Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih
in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po
železnici na vse kraje avstro-ogrske
monarhije v sodih od 56 l naprej. Na
zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Poštežba poštena in točna.

Zaloga piva

„Delniško društvo združenih pivovaren
Zaloga-Laschi Trg in plzenjskega
piva „Pravdnik“ iz slovaške česke „Mle-
šanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja
le na debelo od 100 kg naprej.

ZLATAR

DRAGOTIN VEKJET

(C. VECCHIET)

Corso 47 - TRST - Corso 47

Priloga svoje prodajalnice zlatanice, srebrnine ter žepnih,
zlatih in srebrnih ur.

Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.
Velika izbira srebrnine za darila.

Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.

Cene zmerno.

Originalni

SINGER

Pazi naj se na
pričujočo
tovarniško znamko

Šivalni stroji

Družba Singer - akcijoško društvo za šivalne stroje.

v Gorici, na Travniku št. 5. - V Trstu: Corso št. 24.

Mihael Ussai

kovaška in ključavničarska delavnica

Židovska ulica št. 7.

Zaloga štedilnikov, sesalk in cevij za
vodo. Izvršuje vsako popravo in vpe-
ljava sesalk in vodovodov.

Hočete dolgo živeti

n se radovati svojega zdravja! Da pa to dosežete, morate skrbeti za zdravo prebavo
Vsakemu, kdor si je pokvaril ali pa prehladil želodec z neprebavljivimi, prevročimi ali prehladnimi jedili,
pomaga gotovo

Germanova življenska esenca,

katera se da uspešno uporabljati pri: pomanjkanju teka, oslabelem želodcu, napenjanju kolenju, zgagi,
slabosti, glavobolu, omotici, krčih, zaprtosti in zapečenosti, hemoroidih (zlata žila). Po preobratu
obedi, posebno po mastnih in težko prebavljivih jedilih, odstrani omenjena esenca pritisk in bolečino, po-
spešuje tek, v led česar pripomore v veliki meri k vzdrževanju in hranitvi telesa. S tem da izloča vse po-
kvarjene sokove iz telesa, čisti tudi našo kri in ima med vsemi enakimi sredstvi prednost radi svoje abso-
lutne neškodljivosti tudi po dolgotrajni uporabi, ker je pripravljena iz najfinjših in najbolj zdravih
sokov, ker ima prijeten grgrkoaromatičen okus tako, da jo radi zauživajo celo občutljive osebe ženske in otroci.
Germanova življenska esenca naj bi ne manjkala kot pravo ljudsko in domače sredstvo v nobeni
hiši, ker nas obva uje večkrat resnih boleznih tam, kjer nimamo kaj pri roki zdravniške pomoči. Pri kupovanju
zahtevaj vedno „Germanovo življensko esenco“ iz lekarne „Pri črnem orlu“, v Belovaru, ker
je še polno redovno z enkim imenom a toda nikakor ne z isto redovnostjo. Kot znamenje pristnosti in
vsaka steklenica zavita v zelenem kartonu polno ime firme: lekarna „Pri črnem orlu“ K. German v
Belovaru (Hrvaško), kamor naj pošljajo tudi vsa po tina naročila. Cena steklenice je K 4,- po pošti
se pošljajo najmanj tri steklenice. Zavitek stane 40 vinarjev pri postreženem povzetju, pa tudi če se naprej
pošlje do konca sveta. Naslovi bodijo toč o pisani. Poja nida na vrtaša ja, p respekti in navodila k uporabi zastoj.
Germanovo življensko esenco priporočam kar najtopleje trpečemu človeštvu ker sem se prepričal na
sebi in tudi na mnogih mojih faranov, ka'rim sem iste priporo il o najboljsem njenem uspehu.

Poročam Vam, da sem poskušaval z različnimi sredstvi, toda nobeno ni imelo istega pliva name kot
Germanova življenska esenca. Edmund Medecotti, župan v Troj tvi (Hrvaško).

Prosim zopet za osem steklenic življenske esence, katero hočem priporočati vsem onim, ki bolehnajo
želodcu. Čutim, kako se mi vrača vedno bolj zdravje. Polonica Huber v Senriachu pri Peggavanu.

Eksport

Mizarska zadruga

Eksport

v Gorici - Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastop-
stvo v Spiljetu ter Orljantu.

Cene zmerno, delo lično in solidno.

J. Zornik

trgovina z modnim in svilenim blagom, pleteninami
perilom, potrebščinami za šivilje in krojače, uljudno
naznanja, da se je

preselil

dne 15. novembra 1904
v Gosposko ulico št. 10, tik hotela „Tri krone“.

Močno znižane cene
samo še do končane preselitve.

Po tovarniških cenah:

volnene rute, šerpe, Jaeger in belo perilo, in pletenine.

Večja partija letnih in zimskih blus za dame radi
opustitve istih, samo dokler traja še zaloga:

za polovico cene.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (stokrižovo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim bole-
nim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno-
rmene barve po K 140, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.
Raba tega olja je posebno priporo-
čljiva otrokom in dečkom, ki so ner-
vozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času in z gotovostjo
vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegijske, preišče se vedno v mojem kem.
laboratoriju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem
glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.

Ene steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo
neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aassig & E. - Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se pousod!

Zastopnik: Umberto Bozzini - Gorica, Stolna ulica št. 9.